

Î N C H E I E R E

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de firma de producție și comerț „Aridon” societatea cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de firma de producție și comerț „Aridon” societatea cu răspundere limitată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de firma de producție și comerț „Aridon” societatea cu răspundere limitată și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2015 de respingere a cererii de chemare în judecată,

c o n s t a t ă

La 16 august 2013, firma de producție și comerț „Aridon” societatea cu răspundere limitată (în continuare FPC „Aridon” SRL) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău (în continuare IFS mun. Chișinău) cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în urma controlului fiscal la fața locului prin metoda verificării operative la magazinul industrial „Aridon”, amplasat în mun. Chișinău, str. Moșilor, 4 privind respectarea legislației referitor la utilizarea mașinei de casă și control cu memorie fiscală, dreptul de a desfășura activitatea de întreprinzător, proveniența mărfurilor etc., Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău a întocmit actul de control fiscal nr. 1-612680 din 07 aprilie 2013, potrivit căruia s-a stabilit următoarele încălcări: neprezentarea la prima cerere a organului fiscal a documentelor de proveniență a mărfurilor expuse spre comercializare, încălcînd prevederilor art. 8

Cod Fiscal, iar la efectuarea cumpărării de control a fost utilizată MCC cu utilizarea bonului de casă ce conține devieri de la timpul real cu 60 min, încălcând art. 8 alin. (2) lit. c) Codul Fiscal și Capitolul III lit. a) din Regulamentul privind aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar.

Ca urmare a întocmirii actului de control enunțat, pîrîtul a emis decizia nr. 2175 din 24 mai 2013 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, prin care i-a fost aplicată sancțiune financiară sub formă de amendă în sumă a cîte 10 000 lei: pentru împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea la prima cerere a documentelor de proveniență a mărfurilor (art. 253 alin. (1) Cod fiscal) și pentru desfășurarea activității de întreprinzător cu utilizarea mașinei de casă și control defectate și anume cu imprimarea bonului de casă, raprtului X ce conține deviere de timpul real cu 60 min (art. 254 alin. (2) Cod fiscal).

Menționează că, la 13 iunie 2013 s-a adresat pîrîtului cu cerere prealabilă, solicitînd anularea deciziei nr. 2175 din 24 mai 2013 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale și actului de control fiscal nr. 1-612680 din 07 aprilie 2013, însă prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr.552 din 18 iulie 2013, contestația a fost respinsă.

Opinează societatea că, cele constatate și indicate în actul de control și decizia organului fiscal sunt nefondate, deoarece la momentul controlului, la solicitarea inspectorilor fiscali, le-au fost prezentate documente, și anume: facturile de expediție nr. HC0999962 din 22.03.2013, nr.HC0999978 din 23.03.2013, nr.HC1000050 din 26.03.2013, nr.HC1000052 din 27.03.2013, nr.HC1000093 din 29.03.2013, nr.HC1000105 din 30.03.2013, nr.HB0170203 din 31.03.2013, nr.HC1000205 din 04.04.2013, nr.HC1000220 din 05.04.2013, raportul despre rulajul mărfurilor nr.3/3 din 21.03.2013 - 31.03.2013 și raportul despre rulajul mărfurilor nr.3/4 din 01.04.2013-10.03.2013 (rapoartele despre rulajul mărfurilor se întocmesc pentru o decadă).

De asemenea, societatea reclamantă specifică că, următoarea zi după efectuarea controlului fiscal, contabilul a prezentat inspectorilor fiscali declarațiile vamale de import și invoice-urile pentru marfa importată, însă cerința inspectorilor este una ilegală, or, invoice-urile și declarațiile vamale nu se păstrează și nici nu pot fi păstrate la magazinul rețelei „Aridon”, iar în legislația existentă nu se regăsește obligația de a păstra în punctele de comerț invoice-urile și declarațiile vamale. Mai mult ca atît, societatea a remarcat că, invoice-urile și declarațiile vamale urmează să fie păstrate în contabilitatea întreprinderii, fiind documente contabile primare care confirmă efectuarea operațiunii economice de import-export, de vămuire a mărfurilor importate și de luare a acestora la evidența contabilă.

Pledînd pentru susținerea cererii sale, menționează întreprinderea că, dispune de o rețea de mai mult de 15 magazine, marfa fiind importată pentru toate magazinele și nu pentru un magazin în parte, iar la depozit marfa importată este divizată în loturi pentru fiecare magazin, fapt reflectat în facturile de expediție, care împreună cu

rapoartele de vânzări, constituie dovada provenienței mărfurilor în punctele de comerț, deoarece societatea importă mărfuri atât pentru rețeaua de magazine „Aridon”, cât și pentru alți agenți economici din Republica Moldova, ca urmare în invoice-uri și declarații vamale figurează atât unele, cât și altele.

Relatează societatea că, la întocmirea actului de control fiscal nu au fost descrise clar, obiectiv și exact pentru care marfă nu au fost prezentate documente de proveniență, din care acte sau documente acesta rezultă și prin ce se confirmă, iar prin sintagma „și altele” se denotă netemeinicia încălcării.

Cât privește invocarea pîrîtului că, lipsesc documentele de însoțire pentru „eșarfa, galanterie, bluji și altele” este irelevantă cazului, dar și contravine legii, deoarece potrivit art.216 alin. (6) Cod Fiscal „în act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcarea legislației fiscale și/sau a modului de evidență a obiectelor impunerii, cu referire la documentele de evidență respective și la alte materiale, indicându-se actele normative încălcate. La fel, inspectorii fiscali urmau să indice prețul producătorului și articolul mărfii, or, sintagma „ș.a.” nu este explicită în sensul dat.

Afirmă că, la adoptarea actului de control fiscal, inspectorii fiscali au încălcat art.216 alin.(6) Cod fiscal și anume că, nu au descris modul de evidență a obiectelor impunerii cu referire la documentele de evidență respective și la alte materiale, indicându-se actele normative încălcate. Astfel, vânzătorii din magazin au menționat că, pentru toată marfa expusă în vânzare și de la depozit sunt documente de proveniență, și în actul de control dacă ar fi existat o rubrică pentru consemnarea obiecțiilor, vânzătorii la rândul lor aveau posibilitatea să indice că documente de proveniență au fost prezentate, cu enumerarea acestora.

Cât privește aplicarea sancțiunii pentru diferența de o oră între timpul real și timpul indicat pe bonul fiscal de către aparatul de casă, consideră aplicarea unei sancțiuni exagerate, iar referirea la prevederile Regulamentului privind aplicarea mașinilor de casă și control nu este justificată, fiind formală, fără a se ține cont de impactul sancțiunii și gravitatea faptei.

În acest context, consideră că, prin indicarea unei ore incorecte pe bonul de casă nu sunt încălcate nici drepturile consumatorului, nici interesele statului, deoarece, tranzacția a fost trecută prin aparatul de casă și control, venitul încasat apare în evidențele contabile a contribuabilului chiar în aceeași zi, iar premise pentru eschivarea de la evidența obiectului impozabil nu se crează.

Cere, FPC „Aridon” SRL, anularea actului de control nr. 1-612680 din 07 aprilie 2013 și deciziei IFS mun. Chișinău nr. 2175 din 24 mai 2013 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „Aridon” SRL împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, FPC „Aridon” SRL a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de către FPC „Aridon” SRL și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 21 martie 2016, FPC „Aridon” SRL a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a cererii de chemare în judecată și anularea actelor administrative.

În argumentarea recursului a invocat încălcarea normelor de drept material, interpretarea eronată a legii, și anume, a prevederilor art. 8 Codul fiscal.

Recurentul, exprimându-și dezacordul cu hotărîrea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

Astfel, recurentul a susținut că, potrivit legislației în vigoare, inspectorii fiscali la efectuarea controlului fiscal, în baza art. 216 și 217 Cod Fiscal, au sarcina să verifice dacă marfa expusă în vânzare este reflectată în evidența contabilă și pot solicita doar documentele ce confirmă că, mărfurile au fost achiziționate legal și au fost luate la evidența contabilă.

În acest sens, solicitarea inspectorilor fiscali de a prezenta declarațiile vamale, care nu se află în rețeaua de magazine, dar se află la sediul întreprinderii în contabilitate, este nejustificată, or, aceste documente vamale nu pot fi păstrate la fiecare unitate de comerț, deoarece după import marfa importată se păstrează la depozit și este luată la evidență în baza declarațiilor vamale, iar prin urmare, de la depozit marfa este transportată la 24 de unități comerciale existente.

Totodată, legislația nu prevede că, în unitățile comerciale urmează a fi păstrate și declarațiile vamale, or, potrivit art. 13 alin. (2) lit. f) Legea contabilității, întreprinderile sunt obligate să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate.

Suplimentar a indicat că, instanțele de judecată nu au luat în considerare că, controlul fiscal inopinat a avut loc la orele 21:00, în zi de odihnă, așadar fiind încălcat art. 214 alin. (9) Cod fiscal, potrivit căruia controlul fiscal se efectuează în orele de program ale organului care exercită controlul fiscal și/sau cele ale contribuabilului.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată părților de către Curtea de Apel Chișinău la 14 ianuarie 2016 (f.d.164), recepționată de FPC „Aridon” SRL la 21 ianuarie 2016 (f.d.170). Astfel, recursul se consideră depus în termen.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

ajunge la concluzia că, recursul declarat de FPC „Aridon” SRL urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de FPC „Aridon” SRL este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de FPC „Aridon” SRL în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar. Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra

problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de FPC „Aridon” SRL ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de firma de producție și comerț „Aridon” societatea cu răspundere limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi